A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2024. december 12.*

„Fellebbezés – Gazdaság- és monetáris politika – Hitelintézetek prudenciális felügyelete – 1024/2013/EU rendelet – Az Európai Központi Bank (EKB) külön felügyeleti feladatai – 24. cikk – Valamely hitelintézet engedélyének visszavonásáról szóló határozat – Közigazgatási felülvizsgálati eljárás – Korábbi határozatot hatályon kívül helyező határozat – Megsemmisítés iránti kereset – Az eljáráshoz fűződő érdek fennmaradása – Kártérítési kereset – Nyilvánvaló elfogadhatatlanság”

A C-181/22. P. sz. ügyben,

a **Nemea Bank plc** (székhelye: San Ġiljan [Málta], képviseli: A. Meriläinen asianajaja)

fellebbezőnek

az Európai Unió Bírósága alapokmányának 56. cikke alapján 2022. március 9-én benyújtott fellebbezése tárgyában,

a többi fél az eljárásban:

Heikki Niemelä (lakóhelye: Ohain [Belgium]),

Mika Lehto (lakóhelye: Espoo [Finnország]),

a **Nemea plc** (székhelye: San Ġiljan),

a **Nevestor SA** (székhelye: Ohain)

felperesek az elsőfokú eljárásban,

az **Európai Központi Bank (EKB)** (képviselik: D. M. Brinkman, C. Hernández Saseta és A. Witte, meghatalmazotti minőségben)

alperes az elsőfokú eljárásban,

az **Európai Bizottság** (képviselik kezdetben: A. Nijenhuis és A. Steiblytė, meghatalmazotti minőségben, később: A. Steiblytė, meghatalmazotti minőségben)

beavatkozó fél az elsőfokú eljárásban,

* Az eljárás nyelve: angol.

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács),

tagjai: K. Lenaerts, a Bíróság elnöke, az ötödik tanács elnökeként eljárva, I. Jarukaitis (előadó) és E. Regan bírák,

főtanácsnok: J. Kokott,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

a főtanácsnok indítványának a 2023. november 30-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Fellebbezésével a Nemea Bank plc az Európai Unió Törvényszéke 2021. december 20-i Niemelä és társai kontra EKB végzésének (T-321/17, a továbbiakban: megtámadott végzés, EU:T:2021:942) hatályon kívül helyezését kéri, amely végzésben a Törvényszék kimondta, hogy az Európai Központi Banknak (EKB) a Nemea Bank hitelintézeti tevékenysége megkezdésére vonatkozó engedélyének visszavonásáról szóló, 2017. március 23-i ECB/SSM/2017–213800JENPXTUY75VSO/1 WHD-2017-0003 határozata (a továbbiakban: vitatott határozat) megsemmisítése iránti kérelemről már nem szükséges határozni, és mint nyilvánvalóan elfogadhatatlant elutasította az ezen engedély visszavonása miatt állítólagosan elszenvedett károk megtérítése iránti kérelmet.

Jogi háttér

Az SSM-rendelet

2 Az Európai Központi Banknak a hitelintézetek prudenciális felügyeletére vonatkozó politikákkal kapcsolatos külön feladatokkal történő megbízásáról szóló, 2013. október 15-i 1024/2013/EU tanácsi rendelet (HL 2013. L 287., 63. o.; a továbbiakban: SSM-rendelet) (64) preambulumbekezdése értelmében:

„Az EKB-nak lehetőséget kell adnia a természetes vagy jogi személyek számára arra, hogy kérjék azoknak az e rendelet szerint rá ruházott jogkörben hozott határozatoknak a felülvizsgálatát, amelyeknek a címzettjei, vagy amelyek őket közvetlenül és egyénileg érintik. A felülvizsgálat körébe annak kell tartoznia, hogy az említett határozatok megfelelnek-e e rendeletnek eljárásjogi és anyagi jogi szempontból, és ezzel párhuzamosan tiszteletben kell tartani az EKB számára az e határozatok meghozatali lehetőségére vonatkozóan biztosított mérlegelési jogkört. Erre a célra és az eljárás gazdaságossága érdekében az EKB-nak az említett belső felülvizsgálatok elvégzésére felülvizsgálati testületet kell létrehoznia. Az EKB Kormányzótanácsa a testület összeállítására nagyra becsült személyeket nevez ki. […] A felülvizsgálatra vonatkozó eljárás során gondoskodni kell arról, hogy a felügyeleti testület adott esetben újra mérlegelhesse korábbi határozattervezetét.”

3 E rendelet 4. cikke (1) bekezdésének a) pontja a következőképpen rendelkezik:

„A 6. cikk keretén belül, e cikk (3) bekezdésével összhangban az EKB kizárólagos hatáskörébe tartozik a mechanizmusban részt vevő tagállamokban székhellyel rendelkező valamennyi hitelintézetre vonatkozó alábbi feladatok prudenciális felügyelet céljából történő végrehajtása:

a) a hitelintézetek engedélyeinek kiadása és ezen engedélyek visszavonása a 14. cikk rendelkezéseire is figyelemmel”.

4 Az említett rendelet 14. cikkének (5) bekezdése a következőképpen fogalmaz:

„A (6) bekezdésre figyelemmel, a vonatkozó uniós jogban meghatározott esetekben az EKB – azt követően, hogy konzultált a mechanizmusban részt vevő azon tagállam illetékes nemzeti hatóságával, amelyben a hitelintézet székhellyel rendelkezik – saját kezdeményezésére vagy az illetékes nemzeti hatóságának javaslatára visszavonhatja az engedélyt. E konzultációknak többek között biztosítaniuk kell, hogy a visszavonásra vonatkozó határozatok meghozatala előtt az EKB elegendő időt adjon a nemzeti hatóságoknak arra, hogy döntést hozzanak a szükséges korrekciós intézkedésekről, ideértve az esetleges szanálási intézkedéseket, és figyelembe vegye ezeket.

Amennyiben az (1) bekezdés szerinti engedély megadására javaslatot tevő illetékes nemzeti hatóság megállapítja, hogy az engedélyt a vonatkozó nemzeti jogszabályok értelmében vissza kell vonni, e célból javaslatot terjeszt az EKB elé. Ebben az esetben az EKB, teljes körűen figyelembe véve az illetékes nemzeti hatóság által előterjesztett indokolást, határozatot hoz a javasolt visszavonásról.”

5 Ugyanezen rendelet 24. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Az EKB az (5) bekezdéssel összhangban benyújtott felülvizsgálati kérelmet követően felülvizsgálati testületet [a továbbiakban: FT] hoz létre az EKB által az e rendeletben rá ruházott jogkörben hozott határozatok belső adminisztratív felülvizsgálata céljából. A belső adminisztratív felülvizsgálat arra vonatkozik, hogy az említett határozatok eljárásilag és érdemben megfelel[nek]-e ennek a rendeletnek.

[…]

(5) Az (1) bekezdésben említett esetekben bármely természetes vagy jogi személy kérheti az EKB által e rendelet szerint hozott azon határozatnak a felülvizsgálatát, amelynek ő a címzettje, vagy amely őt közvetlenül és egyénileg [helyesen: személyében] érinti. […]

[…]

(7) A[z FT] – miután döntött a felülvizsgálat elfogadhatóságáról –, a kérdés sürgősségének megfelelő időszakon belül, de legkésőbb a kérelem kézhezvételét követő két hónapon belül véleményt ad, és új határozattervezet kidolgozása céljából a felügyeleti testülethez utalja az ügyet. A felügyeleti testület figyelembe veszi a[z FT] véleményét, és haladéktalanul benyújtja az új határozattervezetet a Kormányzótanácsnak. Az új határozattervezet hatályon kívül helyezi az eredeti határozatot, felváltja egy azonos tartalmú határozattal, vagy felváltja egy módosított határozattal. Ha a Kormányzótanács tíz munkanapon belül nem emel kifogást, az új határozattervezet elfogadottnak tekintendő.

(8) Az (5) bekezdésben foglaltaknak megfelelő felülvizsgálati kérelemnek nincsen halasztó hatálya. A Kormányzótanács azonban a[z FT] javaslatára felfüggesztheti a kifogásolt határozat végrehajtását, ha megítélése szerint a körülmények ezt megkövetelik.

[…]

(11) Ez a cikk nem érinti az Európai Unió Bírósága előtti eljárás indításának a Szerződésekben foglalt jogát.”

468/2014/EU rendelet

6 Az Egységes Felügyeleti Mechanizmuson belül az Európai Központi Bank és az illetékes nemzeti hatóságok, valamint a kijelölt nemzeti hatóságok közötti együttműködési keretrendszer létrehozásáról szóló, 2014. április 16-i 468/2014/EU európai központi banki rendelet (SSM-keretrendelet) (HL 2014. L 141., 1. o.) 2. cikkének 8. pontjából következik, hogy az „euroövezeti tagállamban levő, kevésbé jelentősnek minősülő felügyelt szervezet” olyan szervezet, „amely [többek között] nem rendelkezik az SSM-rendelet 6. cikkének (4) bekezdése értelmében vett jelentős felügyelt szervezet jogállással”.

7 E rendelet 80. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Ha az érintett INH úgy ítéli meg, hogy valamely hitelintézet engedélyét az irányadó uniós vagy nemzeti jogszabályoknak megfelelően teljes egészében vagy részben vissza kell vonni, ideértve a hitelintézet kérelmére történő visszavonást, az EKB-hoz határozattervezetet nyújt be, amelyben javasolja az engedély visszavonását […], az alátámasztó dokumentumok kíséretében.

(2) Az INH koordinációt végez a hitelintézetek szanálására hatáskörrel rendelkező nemzeti hatósággal […] minden olyan visszavonásról szóló határozat-tervezet tekintetében, amely a nemzeti szanálási hatóság számára jelentős.”

A jogvita előzményei

8 A jogvitának a megtámadott végzés 1–7. pontjában ismertetett előzményei a következőképpen foglalhatók össze.

9 A Nemea Bank máltai jog szerinti hitelintézet, amely az SSM-keretrendelet értelmében az „euroövezeti tagállamban levő, kevésbé jelentősnek minősülő felügyelt szervezet” fogalma alá tartozik, és amely az illetékes nemzeti hatóság, azaz az Awtorità għas-Servizzi Finanzjarji ta’Malta (máltai pénzügyi felügyeleti hatóság, Málta) (a továbbiakban: MFSA) által kiadott engedély alapján nyújtott pénzügyi szolgáltatásokat, és az MFSA közvetlen prudenciális felügyelete alatt állt.

10 A Nemea plc és a Nevestor SA a Nemea Bank két közvetlen részvényese. H. Niemelä és M. Lehto a Nemea Bank igazgatótanácsának tagjai és e bank tényleges tulajdonosai a Nemeában és a Nevestorban fennálló részesedésükön keresztül.

11 2017. január 25-én az MFSA a nemzeti szanálási hatósággal folytatott konzultációt követően az SSM-keretrendelet 80. cikke alapján benyújtotta az EKB-nak a Nemea Bank számára kiadott, a hitelintézeti tevékenység megkezdésére vonatkozó engedély visszavonásáról szóló határozattervezetet.

12 2017. március 13-án az EKB felügyeleti testülete jóváhagyta az engedély visszavonásáról szóló határozat tervezetét, és három napot biztosított a Nemea Bank számára, hogy megtegye az e tervezettel kapcsolatos észrevételeit.

13 2017. március 15-én a Nemea Bank benyújtotta észrevételeit.

14 2017. március 23-án az EKB meghozta vitatott határozatát az SSM-rendelet 4. cikke (1) bekezdésének a) pontja és 14. cikkének (5) bekezdése alapján.

A vitatott határozat utáni tényállás

15 2017. április 22-én a Nemea Bank és az elsőfokú eljárás többi felperese által a vitatott határozat felülvizsgálata iránt benyújtott kérelem érkezett az FT-hez.

16 2017. június 19-én az FT véleményt fogadott el, amelyben azt javasolta, hogy e határozat helyébe azonos határozat lépjen. 2017. június 30-án az EKB Kormányzótanácsa – e véleményt követve és a felügyeleti testület tervezete alapján – az SSM-rendelet 24. cikke (7) bekezdésének megfelelően elfogadta az ECB/SSM/2017–213800JENPXTUY75VS 07/2 határozatot (a továbbiakban: 2017. június 30-i határozat), amely a rendelkező részében foglaltaknak megfelelően felváltotta a vitatott határozatot.

A Törvényszék előtti kereset és a megtámadott végzés

17 A Törvényszék Hivatalához 2017. május 22-én benyújtott keresetlevelükkel a Nemea Bank és az elsőfokú eljárás többi felperese keresetet indított a vitatott határozat megsemmisítése, valamint az e határozat elfogadása miatt őket állítólagosan ért károk megtérítése iránt. E kereset alátámasztása érdekében hat jogalapra hivatkoztak.

18 A Törvényszék Hivatalához 2017. október 25-én benyújtott külön beadványában az EKB elfogadhatatlansági kifogást terjesztett elő a Törvényszék eljárási szabályzatának 130. cikke alapján. 2018. július 13-i végzésével a Törvényszék az eljárási szabályzata 130. cikkének (7) bekezdése alapján úgy határozott, hogy az elfogadhatatlansági kifogásról az eljárást befejező határozatban dönt.

19 A Törvényszék Hivatalához 2017. október 18-án benyújtott beadványával az Európai Bizottság beavatkozási kérelmet terjesztett elő az EKB kérelmeinek támogatása végett, amelynek a 2018. július 23-i határozat helyt adott.

20 2018. április 30-i pervezető intézkedésével a Törvényszék több kérdést intézett a felekhez többek között annak meghatározása érdekében, hogy egy olyan személy kinevezését követően, aki hatáskörrel rendelkezik az általában a Nemea Bank vezető szerveit illető legfontosabb hatáskörök gyakorlására e bank meghatározott tevékenységei és eszközei tekintetében, az elsőfokú eljárás felperesei jogosultak voltak-e arra, hogy az EKB határozatával szemben megsemmisítés iránti keresetet, valamint az ilyen határozat következtében elszenvedett kár megtérítése iránt keresetet nyújtsanak be.

21 2019. április 1-jén a Törvényszék a 2019. november 5-i EKB és társai kontra Trasta Komercbanka és társai ítélet (C-663/17 P, C-665/17 P és C-669/17 P, EU:C:2019:923) kihirdetéséig felfüggesztette az eljárást, és a 2019. december 10-i új pervezető intézkedéssel felhívta a feleket, hogy terjesszék elő észrevételeiket azon következtetésekkel kapcsolatban, amelyeket álláspontjuk szerint ezen ítéletből a Törvényszék előtt folyamatban lévő jogvita megoldásához le kell vonni.

22 A Törvényszék a 2020. január 30-i és december 23-i, valamint a 2021. január 19-i további pervezető intézkedésekkel kérdést intézett a felekhez a Nemea Bank tényleges képviseletének helyreállítása érdekében a Tribunal dwar Servizzi Finanzjarji (pénzügyi szolgáltatások bírósága, Málta) előtt folyó eljárás fejleményeiről.

23 A megtámadott végzés rendelkező részének 1. pontjában a Törvényszék úgy határozott, hogy a megsemmisítés iránti kérelemről már nem szükséges határozni, mivel annak tárgya és az elsőfokú eljárás felpereseinek az eljáráshoz fűződő érdeke megszűnt. E rendelkező rész 2. pontjában mint nyilvánvalóan elfogadhatatlant elutasította a kártérítési kérelmet. Az említett rendelkező rész 3. pontjában az elsőfokú eljárás felpereseit és az EKB-t a megsemmisítés iránti kérelemmel kapcsolatban felmerült saját költségeik viselésére kötelezte. A rendelkező rész 4. pontjában az elsőfokú eljárás felpereseit kötelezte a kártérítési kérelemmel kapcsolatban felmerült saját költségeik és az EKB részéről felmerült költségek viselésére. Végül a megtámadott végzés rendelkező részének 5. pontjában a Bizottságot kötelezte saját költségeinek viselésére.

A felek kérelmei a fellebbezési eljárásban

24 A Nemea Bank azt kéri, hogy a Bíróság:

– helyezze hatályon kívül a megtámadott végzést;

– utalja vissza az ügyet a Törvényszék elé, egyúttal az ügyet a megtámadott végzést meghozó tanácsot alkotó bíráktól eltérő bírákból álló tanácsnak osszák ki, és

– az EKB-t kötelezze a költségek viselésére.

25 Az EKB azt kéri, hogy a Bíróság utasítsa el a fellebbezést, és a fellebbezőt kötelezze a költségek viselésére.

26 A Bizottság szintén azt kéri, hogy a Bíróság utasítsa el a fellebbezést, és a fellebbezőt kötelezze a költségek viselésére.

A szóbeli szakasz újbóli megnyitása iránti kérelemről

27 A Nemea Bank a Bíróság Hivatalához 2024. november 27-én benyújtott beadványával azt kérte, hogy a Bíróság eljárási szabályzatának 83. cikke alapján rendeljék el az eljárás szóbeli szakaszának újbóli megnyitását.

28 A kérelme alátámasztására lényegében arra hivatkozik, hogy érveket kíván előterjeszteni a 2024. február 8-i Pilatus Bank kontra EKB ítélet (C-750/21 P, EU:C:2024:124) és a 2024. február 8-i Pilatus Bank kontra EKB ítélet (C-256/22 P, EU:C:2024:125) tekintetében, amelyeket a felek nem vitattak meg.

29 E tekintetben meg kell állapítani, hogy az eljárási szabályzatának 83. cikke alapján a Bíróság a főtanácsnok meghallgatását követően az eljárás során bármikor elrendelheti az eljárás szóbeli szakaszának megnyitását vagy újbóli megnyitását, különösen, ha úgy ítéli meg, hogy az ügy körülményei nincsenek kellően feltárva, vagy ha a fél e szakasz befejezését követően a Bíróság határozatára nézve döntő jelentőségű új tényt hoz fel.

30 A jelen esetben azonban a Bíróság úgy ítéli meg, hogy a határozathozatalhoz szükséges valamennyi információval rendelkezik, és a Nemea Bank által az eljárás szóbeli szakaszának újbóli megnyitása iránti kérelmének alátámasztása érdekében hivatkozott elemek nem minősülnek olyan új tényeknek, amelyek befolyásolhatnák az általa ily módon meghozandó határozatot.

31 Ilyen körülmények között a Bíróság a főtanácsnok meghallgatását követően megállapítja, hogy az eljárás szóbeli szakasza újbóli megnyitásának nincs helye.

A fellebbezésről

32 Fellebbezésének alátámasztása érdekében a fellebbező öt jogalapot hoz fel. Az első három jogalap, amely a Törvényszék azon határozata ellen irányul, amely megállapítja, hogy a megsemmisítés iránti kérelemről már nem szükséges határozni, az EUMSZ 263. cikk első bekezdésének megsértésén, a lényeges eljárási szabályok megsértésén, illetve a fellebbező Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: Charta) 47. cikke szerinti jogai megsértésének figyelmen kívül hagyásán alapul. Az utolsó két jogalap, amely a Törvényszéknek a kártérítési kérelmet mint nyilvánvalóan elfogadhatatlant elutasító határozata ellen irányul, azon alapul, hogy a Törvényszék nem vette figyelembe a fellebbezőnek a Charta 41. cikkében, illetve az EUMSZ 340. cikkben biztosított jogainak megsértését.

Az első jogalapról

A felek érvei

33 Első jogalapjával, amely a megtámadott végzés 29–55. pontjára vonatkozik, a fellebbező arra hivatkozik, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor úgy ítélte meg, hogy a megsemmisítés iránti kérelméről már nem szükséges határozni, mivel megszűnt a vitatott határozattal szembeni eljáráshoz fűződő érdeke. A Törvényszék így nem teljesítette az EUMSZ 263. cikkből eredő azon kötelezettségét, hogy felülvizsgálja az EKB harmadik személyekre joghatással járó jogi aktusainak jogszerűségét, valamint a fellebbező törvényes és alapvető jogai védelmének biztosítására irányuló kötelezettségét.

34 A fellebbező ezenkívül azt állítja, hogy a 2017. június 30-i határozat Törvényszék által elismert *ex tunc* hatálya ellentétes az EUMSZ 263. cikkel, mivel megfosztja őt azon jogától, hogy a vitatott határozat felülvizsgálatát kezdeményezze az uniós bíróságoknál. Az ilyen hatály pusztán fiktív lenne, mivel még ha a vitatott határozatot ez utóbbi időpontban meg is semmisítették volna, az a helyzet, amelyben a fellebbező e visszavonás előtt volt, nem állna helyre. A 2017. június 30-i határozat tényleges hatása csak *ex nunc* lehet, és ugyanez vonatkozik az érintett engedély esetleges visszaállításának hatályára is. A fellebbező helyzete ugyanis ezen engedély tekintetében a vitatott határozat elfogadása és a 2017. június 30-i határozat elfogadása közötti időszakban

változatlan maradt. A vitatott határozat tehát elfogadása óta változatlanul és megszakítás nélkül továbbra is joghatásokat vált ki a fellebbezővel szemben, így annak megsemmisítése jogi következményekkel és számára előnyökkel járhat.

35 Az EKB azt állítja, hogy a Törvényszék helyesen állapította meg, hogy a vitatott határozat megsemmisítése iránti kereset okafogyottá vált. E tekintetben arra hivatkozik, hogy e megállapítás nem sérti azokat a jogokat, amelyeket az EUMSZ 263. cikk a fellebbező számára biztosít, mivel azt követően, hogy a 2017. június 30-i határozat felváltotta a vitatott határozatot, a 2017. június 30-i határozattal szembeni megsemmisítés iránti kereset az e rendelkezésben előírt határidőn belül elfogadható volt. Az ilyen jogorvoslat a Charta 47. cikke értelmében vett hatékony jogorvoslatnak minősült volna. Az eljáráshoz fűződő érdek fennmaradásának a Törvényszék állandó ítélkezési gyakorlatában rögzített követelménye az EUMSZ 263. cikkel sem ellentétes.

36 Egyébiránt azt követően, hogy a 2017. június 30-i határozat felváltotta a vitatott határozatot, már nem lehet megsemmisítés iránti keresetet indítani ez utóbbi határozattal szemben. Az ilyen kereset ugyanis okafogyott lenne, mivel a vitatott határozatot hatályon kívül helyezték, és annak esetleges sérelmes joghatásai immár a 2017. június 30-i határozatnak tudhatók be, amellyel szemben a fellebbező nem nyújtott be fellebbezést, és amely így jogerőssé vált. Így még a vitatott határozat megsemmisítése esetén is visszavonná a fellebbező engedélyét a 2017. június 30-i határozat, így az ilyen megsemmisítés számára semmilyen előnnyel nem jár. E körülmény azonban nem fosztja meg a fellebbezőt az uniós jog által számára biztosított azon lehetőségtől, hogy anélkül nyújtson be az engedélyének visszavonásával kapcsolatos kártérítési keresetet, hogy előzetesen megsemmisítés iránti keresetet kellene benyújtania.

A Bíróság álláspontja

37 A Bíróság elé terjesztett ügyiratokból kitűnik, hogy a Nemea Bank máltai jog szerinti hitelintézet, amely az SSM-keretrendelet értelmében vett, „euroövezeti tagállamban levő, kevésbé jelentősnek minősülő felügyelt szervezet[nek]” minősül. 2017. március 23-án az illetékes nemzeti hatóság, az MFSA kérésére az EKB elfogadta a vitatott határozatot, amelyben visszavonta a Nemea Bank részére a hitelintézeti tevékenység megkezdésére vonatkozóan kiadott engedélyt. 2017. április 22-én a Nemea Bank az elsőfokú eljárás többi felperesével együtt az SSM-rendelet 24. cikkének (5) bekezdése alapján a vitatott határozat közigazgatási felülvizsgálata iránti kérelmet nyújtott be az FT-hez. Az EKB e felülvizsgálatot követően meghozta a 2017. június 30-i határozatot, amely hatályon kívül helyezte és felváltotta a vitatott határozatot, és amelynek tartalma azonos a vitatott határozattal.

38 2017. május 22-én a közigazgatási felülvizsgálati eljárás során a Nemea Bank és az elsőfokú eljárás többi felperese a vitatott határozattal szemben egyúttal keresetet indított a Törvényszék előtt, amelyben e határozat megsemmisítését és az e határozat miatt őket állítólagosan ért károk megtérítését kérte. A 2017. június 30-i határozattal szemben azonban az előírt formában nem nyújtottak be keresetet a Törvényszékhez.

39 A Törvényszék a megtámadott végzés 41., 45., 47. és 52. pontjában lényegében úgy ítélte meg, hogy az SSM-rendelet 24. cikkének (7) bekezdése arra kötelezi az EKB-t, hogy a közigazgatási felülvizsgálati eljárás végén elfogadott határozatot az eredeti határozat hatálybalépésének időpontjára visszamenőleg alkalmazza, és hogy ez utóbbi határozatnak egy azonos vagy módosított határozattal való felváltása annak a jogrendből való végleges eltűnését vonja maga után. A Törvényszék úgy ítélte meg, hogy a 2017. június 30-i határozat a vitatott határozat

elfogadásának időpontjától, azaz 2017. március 23-tól helyezte hatályon kívül és váltotta fel az utóbbi határozatot, így az elsőfokú eljárás felpereseinek megszűnt a határozat megsemmisítéséhez fűződő minden érdeke, és ebből azt a következtetést vonta le, hogy a megsemmisítés iránti keresetük okafogyottá vált.

40 E tekintetben igaz – amint arra a Törvényszék a megtámadott végzés 35. pontjában rámutatott –, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az eljáráshoz fűződő érdeknek – a kereset tárgyára tekintettel – a kereset benyújtásakor kell fennállnia, ellenkező esetben a kereset elfogadhatatlannak minősül. Továbbá a jogvita tárgyának – az eljáráshoz fűződő érdekhez hasonlóan – a bírósági határozat kihirdetéséig fenn kell maradnia, ellenkező esetben a kereset okafogyottá válik; ez tehát feltételezi, hogy a kereset eredményén keresztül alkalmas arra, hogy az azt kezdeményező fél számára előnnyel járjon (2007. június 7-i Wunenburger kontra Bizottság ítélet, C-362/05 P, EU:C:2007:322, 42. pont; 2021. január 21-i Leino-Sandberg kontra Parlament ítélet, C-761/18 P, EU:C:2021:52, 32. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

41 A Bíróság azonban elismerte, hogy valamely felperes eljáráshoz fűződő érdeke nem szűnik meg szükségszerűen attól, hogy az általa megtámadott jogi aktus az eljárás során hatályát veszti. A felperesnek ugyanis fennmaradhat az ahhoz fűződő érdeke, hogy az ezen aktus jogellenességét megállapítsák azon időszak vonatkozásában, amelynek során az alkalmazandó volt, és joghatásokat váltott ki, mivel az ilyen megállapítás legalább az esetleges felelősség megállapítása iránti kereset alapjául szolgál (2013. május 28-i Abdulrahim kontra Tanács és Bizottság ítélet, C-239/12 P, EU:C:2013:331, 62. pont; 2021. május 6-i Bayer CropScience és Bayer kontra Bizottság ítélet, C-499/18 P, EU:C:2021:367, 40. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

42 Ezenkívül a felperes eljáráshoz fűződő érdekének fennmaradását *in concreto* kell értékelni, figyelembe véve különösen a hivatkozott jogellenesség következményeit, valamint az állítólagosan elszenvedett kár jellegét (2020. április 30-i Izba Gospodarcza Producentów i Operatorów Urządzeń Rozrywkowych kontra Bizottság ítélet, C-560/18 P, EU:C:2020:330, 41. pont; 2023. szeptember 7-i Versobank kontra EKB ítélet, C-803/21 P, EU:C:2023:630, 160. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

43 E tekintetben az SSM-rendelet 24. cikke (7) bekezdésének szövegéből kétségtelenül kitűnik, hogy amennyiben az EKB a közigazgatási felülvizsgálati eljárást követően úgy ítéli meg, hogy az e felülvizsgálat tárgyát képező határozatot nem kell módosítani, hatályon kívül helyezi e határozatot, és azt azonos tartalmú határozattal váltja fel. Ebből azonban nem lehet arra következtetni, hogy az ilyen hatályon kívül helyezés, amelyet az ilyen felváltás követ, hasonló visszaható hatállyal bír, mint egy európai uniós intézmény által hozott jogi aktus uniós bíróság általi megsemmisítése.

44 Amint ugyanis a Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, valamely uniós intézmény jogi aktusának hatályon kívül helyezése nem jelenti annak jogellenessége elismerését és *ex nunc* hatással jár, eltérően a megsemmisítést kimondó ítélettől, amelynek értelmében a megsemmisített jogi aktust visszamenőleg törlik az uniós jogrendből, mintha soha nem létezett volna (lásd ebben az értelemben: 2013. május 28-i Abdulrahim kontra Tanács és Bizottság ítélet, C-239/12 P, EU:C:2013:331, 68. pont). Márpedig az a körülmény, hogy e hatályon kívül helyezést az eredeti aktus új aktussal való felváltása követte, nem ruházza fel az utóbbi aktust visszaható hatállyal.

45 Ennélfogva, amint arra a főtanácsnok az indítványának 72. pontjában rámutatott, az SSM-rendelet 24. cikkének (7) bekezdéséből az következik, hogy az eredeti határozat nem törlődik visszaható hatállyal az uniós jogrendből az azt hatályon kívül helyező és felváltó, azonos tartalmú második

határozat meghozatala révén. Mivel ugyanis ezen eredeti határozat azzal a hatással járt, hogy visszavonta a hitelintézet engedélyét, e második határozat azzal a következménnyel járt, hogy meghosszabbította az eredeti határozat joghatásait, anélkül hogy megszüntette volna az eredeti határozat által már kiváltott hatásokat.

46 A jelen ügyben, amint arra a fellebbező helyesen hivatkozik, a vitatott határozat az, amely azzal a hatással járt, hogy visszavonta tőle a hitelintézeti tevékenység megkezdésére vonatkozó engedélyét. Ez a határozat volt tehát az, amely az általa felhozott esetleges hátrányos következményekkel járt.

47 Ezenkívül, mivel az eredeti határozat felülvizsgálata iránti kérelem az SSM-rendelet 24. cikke (8) bekezdésének megfelelően főszabály szerint nem bír halasztó hatállyal, a vitatott határozat a 2017. június 30-i határozat hatálybalépésének időpontjáig, vagyis a fellebbezővel való közléséig továbbra is kifejtette a joghatásait. Ez utóbbi határozat tehát csak e közléstől kezdve helyezte hatályon kívül és váltotta fel a vitatott határozatot, amint az magából a 2017. június 30-i határozat rendelkező részének szövegéből kitűnik.

48 A Törvényszék tehát tévesen állapította meg a megtámadott végzés 41., 42. és 47. pontjában lényegében azt, hogy a 2017. június 30-i határozat visszaható hatállyal lépett a vitatott határozat helyébe ez utóbbi határozat elfogadásának időpontjától.

49 A fentiekből következik, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor a megtámadott végzés 53. és 55. pontjában úgy ítélte meg, hogy a vitatott határozatot visszaható hatállyal váltották fel, és hogy az e határozat megsemmisítése iránti kereset okafogyottá vált.

50 Következésképpen az első fellebbezési jogalapnak helyt kell adni, és a megtámadott végzés rendelkező részének 1. és 3. pontját hatályon kívül kell helyezni, anélkül hogy szükséges lenne a fellebbezés második és harmadik jogalapjának vizsgálata.

A negyedik és ötödik jogalapról

A felek érvei

51 Negyedik és ötödik jogalapjával, amelyek a megtámadott végzés 56–63. pontjára vonatkoznak, és amelyeket együtt kell vizsgálni, a fellebbező azzal érvel, hogy a kártérítési kérelem elfogadhatatlannak nyilvánításakor a Törvényszék nem vette figyelembe azt, hogy az EKB megsértette a Charta 41. cikkében és az EUMSZ 340. cikkben biztosított jogait, amelyek az intézmények vagy alkalmazottaik által feladataik teljesítése során okozott károk Unió általi megtérítésére irányulnak. A Törvényszék így megfosztotta őt a jogaitól, annak ellenére, hogy az EKB és alkalmazottai jelentős kárt okoztak neki. A Törvényszék ugyanis a megsemmisítés iránti kérelemről való határozathozatalt megtagadó határozatát a kártérítési kérelem elemzésének megalapozására használta fel annak érdekében, hogy lehetővé tegye az EKB számára, hogy mentesüljön az aktusaiért való felelősség alól.

52 Ezenkívül a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor figyelmen kívül hagyta a megsemmisítés iránti kérelem alapja és a kártérítési kérelem alapja között fennálló kapcsolatot, mivel a kártérítési kérelem nem vizsgálható a megsemmisítés iránti kérelem alapjától elvonatkoztatva.

53 Ráadásul téves a Törvényszéknek a megtámadott végzés 60. pontjában szereplő azon állítása, amely szerint a kártérítési kérelmet túl elvontan fogalmazták meg, és nem tartalmaz jogalapokat vagy érveket, sem pedig azok összefoglalását, mivel a kártérítési kérelem alapjául szolgáló megsemmisítés iránti kérelem ezen elemek mindegyikét tartalmazza.

54 A fellebbező ezenkívül azt állítja, hogy ha a Törvényszék nem döntött volna tévesen úgy, hogy a megsemmisítés iránti kérelemről már nem szükséges határozni, és ha elismerte volna a kapcsolatot e kérelem és a kártérítési kérelem között, azt állapította volna meg, hogy bizonyos számú szabálytalanság merült fel a vitatott határozat elfogadására irányuló eljárásban, amely szabálytalanságok önmagukban elegendők voltak ahhoz, hogy ez utóbbi kérelmet alátámasszák. E tekintetben a Nemea Bank az ezen eljárásban való tényleges képviseletének hiányára, a vitatott határozat indokolásának hiányára és az EKB-nak az e határozat FT általi közigazgatási felülvizsgálatára irányuló eljárás során tanúsított jogellenes magatartására hivatkozik.

55 Egyébiránt a fellebbező azt állítja, hogy az EKB magatartása, és különösen a hitelintézeti tevékenység megkezdésére vonatkozóan számára kiadott engedély visszavonása az általa elszenvedett kár közvetlen oka, amit bizonyított. E kár összege, amelyet 100 millió euróra becsül, nem fedezi azonban sem a Nemea Bank jóhírnevének, üzleti kapcsolatainak és tevékenységének elvesztését, sem a bevételeinek csökkenését, hanem kizárólag e banknak az EKB magatartása miatti közvetlen értékvesztését fedi le.

56 A fellebbező arra is hivatkozik, hogy a Törvényszék az első fokon benyújtott keresetlevél hiányosságait kifogásolva elmulasztotta figyelembe venni azt a tényt, hogy e hiányosságokat az okozta, hogy a fellebbező nem fért hozzá a tényleges képviselethez és a bizonyítékokhoz, mivel a fellebbező nem rendelkezhetett a forrásaival, és nem fért hozzá az EKB ügyirataihoz.

57 Az EKB és a Bizottság e két jogalap elutasítását kéri.

A Bíróság álláspontja

58 Ami először is a fellebbezőnek a jelen ítélet 51–53. pontjában összefoglalt azon érvelését illeti, amely szerint lényegében a Törvényszék megfosztotta őt a Charta 41. és 47. cikkében, valamint az EUMSZ 263. és EUMSZ 340. cikkben rögzített jogaitól azáltal, hogy a megsemmisítés iránti kérelemről való határozathozatalt mellőző határozatát a kártérítési kérelem elemzésének megalapozásához használta fel, és nem vette figyelembe az e két kérelem közötti kapcsolatot, annak érdekében, hogy lehetővé tegye az EKB számára az állítólagosan kárt okozó aktusaiért való felelősség alóli mentesülést, meg kell állapítani, hogy a Törvényszék a megtámadott végzés 59–61. pontjában hivatkozott az Unió szerződésen kívüli felelőssége megállapításának feltételeire vonatkozó releváns ítélkezési gyakorlatra, valamint az Európai Unió Bírósága alapokmánya 21. cikkének első bekezdéséből eredő követelményre, amely ugyanezen alapokmány 53. cikkének első bekezdése értelmében a Törvényszék előtti eljárásra is alkalmazandó, és amely szerint a keresetlevélnek tartalmaznia kell a jogvita tárgyát, a felhozott jogalapokat és érveket, valamint e jogalapok rövid ismertetését. Ezt követően e végzés 62. pontjában helyesen állapította meg, hogy az elsőfokú eljárás felperesei nem támasztották alá jogilag megkövetelt módon az EKB azon magatartását, amelyből az Unió felelősségének megállapítását lehetővé tevő jogellenességnek kellett következnie, sem pedig az állítólagos károk és azon joghatások közötti okozati összefüggést, amelyeket a vitatott határozat esetlegesen kiválthatott volna.

59 Ebből következik, hogy a szóban forgó kártérítési kérelem elutasításának alapja nem a Törvényszék azon határozata, hogy nem határoz a megsemmisítés iránti kérelemről, hanem e kártérítési kérelem hiányos jellege.

60 Márpedig az állandó ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy az Unió szerződésen kívüli felelősségére hivatkozó félnek kell meggyőző bizonyítékokat előterjesztenie mind az általa hivatkozott kár fennállására és annak mértékére, mind pedig a szóban forgó intézmény magatartása és az állítólagos kár közötti kellően közvetlen okozati összefüggés fennállására vonatkozóan (2018. május 3-i EUIPO kontra European Dynamics Luxembourg és társai ítélet, C-376/16 P, EU:C:2018:299, 92. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

61 A jelen ügyben úgy tűnik, hogy az első fokon benyújtott keresetlevél nyilvánvalóan nem felelt meg az ezen ítélkezési gyakorlat által támasztott követelményeknek, mivel az annak kérésére szorítkozott, hogy az EKB-t kötelezzék arra, hogy az elsőfokú eljárás felperesei számára térítse meg a vitatott határozat által állítólagosan okozott károk címén 10 millió euró kamatokkal növelt összegét, amelyet egyébként e felek az elsőfokú eljárásban előterjesztett válaszukban 100 millió euróra emeltek. Ugyanakkor egyetlen olyan érvet sem terjesztettek elő, amely pontosan meghatározná az EKB állítólagosan jogellenes magatartása és a hivatkozott kár közötti okozati összefüggést, valamint e károk tényleges bekövetkezését, és e tekintetben semmilyen bizonyítékot nem terjesztettek elő.

62 A Törvényszék tehát nem alkalmazta tévesen a jogot, amikor a megtámadott végzés 62. és 63. pontjában megállapította, hogy a kártérítési kérelem annak hiányosságai miatt nyilvánvalóan elfogadhatatlan.

63 Végeredményben a fellebbező nem fejti ki, hogy a Törvényszék határozata mennyiben fosztotta meg őt azon jogától, hogy az EKB által okozott esetleges károk megtérítését kérje. A fellebbező főszabály szerint megőrzi a jogát arra, hogy újabb kártérítési kérelmet nyújtson be a Törvényszék által a megtámadott végzésben megállapított hiányosságokat orvosolva, az Európai Unió Bírósága alapokmányának 46. cikkében előírt feltételek mellett, amely cikk ezen alapokmány 53. cikkének első bekezdése értelmében a Törvényszék előtti eljárásra is alkalmazandó, és amely cikk szerint a szerződésen kívül okozott károkért való felelősségre vonatkozó ügyekben az Unió elleni eljárás megindításának joga az erre okot adó esemény felmerülésétől számított öt év alatt évül el, és ez az elévülés többek között megszakad, ha a Bírósághoz keresetet nyújtottak be.

64 Másodszor, ami a fellebbezőnek a jelen ítélet 55. pontjában felidézett azon érvelését illeti, amely szerint egyrészt az EKB magatartása volt a Nemea Bank értékvesztésének közvetlen oka, másrészt pedig a 100 millió euró összeg csupán a fellebbezőt ért károk egy részét fedezi, meg kell állapítani, hogy ezen érveléssel a fellebbező nem hivatkozik a Törvényszék által esetlegesen elkövetett téves jogalkalmazásra, hanem az első fokon benyújtott kereset keretében felhozott ténybeli megállapítások megismétlésére szorítkozik.

65 Márpedig az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az EUMSZ 256. cikk (1) bekezdéséből és a Bíróság alapokmánya 58. cikkének első bekezdéséből az következik, hogy kizárólag a Törvényszék rendelkezik hatáskörrel egyrészt a tényállás megállapítására – kivéve, ha megállapításainak anyagi pontatlansága a hozzá benyújtott eljárási iratokból ered –, másrészt a tények értékelésére. Ebből következik, hogy a tények értékelése, a Törvényszék előtt bemutatott bizonyítékok elferdítésének esetét kivéve, nem minősül a Bíróság felülvizsgálatának hatálya alá tartozó jogkérdésnek (2024. január 11-i Wizz Air Hungary kontra Bizottság ítélet, C-440/22 P, EU:C:2024:26, 57. és 58. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

66 Harmadszor a fellebbezőnek a jelen ítélet 56. pontjában felidézett azon érvelését illetően, amely szerint a Törvényszék az első fokon benyújtott keresetlevél hiányosságait kifogásolva elmulasztotta figyelembe venni azt a tényt, hogy e hiányosságokat az okozta, hogy a fellebbező nem fért hozzá a tényleges képviselethez és a bizonyítékokhoz, meg kell állapítani, hogy – amint az a jelen ítélet 62. pontjából kitűnik – a Törvényszék helyesen állapította meg, hogy a kártérítési kérelem annak hiányos jellege miatt nyilvánvalóan elfogadhatatlan. Az első fokon benyújtott keresetlevélből ugyanis kitűnik, hogy a fellebbező nem mutatott be az Unió szerződésen kívüli felelősségének megállapításához szükséges egyetlen elemet sem, és nem fejtette ki, hogy az intézményi forrásokhoz és bizonyítékokhoz való hozzáférés állítólagos hiánya konkrétan mennyiben akadályozhatta volna meg abban, hogy a megkövetelt egyértelműséggel és pontossággal előterjessze az ezen elemek fennállására vonatkozó érvelését, tekintettel különösen arra, hogy egyrészt őt ügyvéd képviselte, másrészt pedig e célból nem nyújtott be költségmentesség iránti kérelmet.

67 Következésképpen a negyedik és az ötödik jogalapot mint részben nyilvánvalóan elfogadhatatlant és részben megalapozatlant el kell utasítani.

68 A fenti megfontolások összességére tekintettel a megtámadott végzés rendelkező részének 1. és 3. pontját hatályon kívül kell helyezni.

A Törvényszékhez benyújtott keresetről

69 Az Európai Unió Bíróságának alapokmánya 61. cikkének első bekezdése szerint a Bíróság a Törvényszék határozatának hatályon kívül helyezése esetén az ügyet érdemben maga is eldöntheti, amennyiben a per állása megengedi.

70 A jelen esetben azonban nem ez a helyzet. Mivel ugyanis a Törvényszék anélkül ítélte úgy, hogy a megsemmisítés iránti kérelemről már nem szükséges határozni, hogy megvizsgálta volna az elfogadhatóságot, illetve a jogvita érdemét, a jogvita érdemben való eldöntését a per állása nem engedi meg, és így az ügyet vissza kell utalni a Törvényszékhez, hogy az határozzon e kérelemről.

71 Egyébiránt el kell utasítani a fellebbező arra irányuló kérelmét, hogy az ügyet a Törvényszéknek a megtámadott végzést meghozó tanácsot alkotó bíráktól eltérő bírákból álló tanácsa elé utalják. A Bíróság eljárási szabályzata ugyanis nem teszi lehetővé a Bíróság számára, hogy a fellebbezés vizsgálatát követően utasításokat adjon a Törvényszéknek arra vonatkozóan, hogy az ügyet a Bíróság által a Törvényszékhez történő visszautalását követően milyen összetételű tanács elé utalják. Adott esetben a Törvényszék eljárási szabályzata 192. cikkének (1) bekezdése alapján a Törvényszék elnökének kell döntenie arról, hogy az ügyet esetlegesen egy másik, azonos számú bíróval eljáró tanácsnak osztja-e ki.

A költségekről

72 Mivel az ügyet visszautalták a Törvényszék elé, a jelen fellebbezéssel kapcsolatos költségekről jelenleg nem kell határozni.

A fenti indokok alapján a Bíróság (ötödik tanács) a következőképpen határozott:

1) A Bíróság az Európai Unió Törvényszéke 2021. december 20-i Niemelä és társai kontra EKB végzése (T-321/17, EU:T:2021:942) rendelkező részének 1. és 3. pontját hatályon kívül helyezi.

2) A Bíróság a fellebbezést az ezt meghaladó részében elutasítja.

3) A Bíróság az ügyet visszautalja az Európai Unió Törvényszéke elé, hogy az határozzon a Nemea Bank plc megsemmisítés iránti kérelméről.

4) A Bíróság a költségekről jelenleg nem határoz.

Aláírások